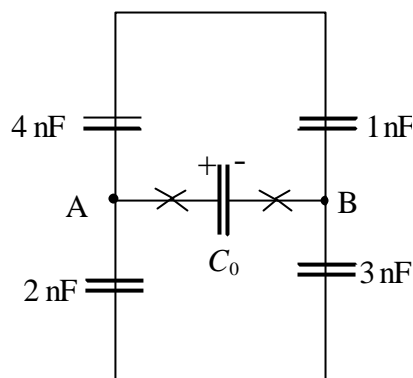

OSNOVE ELEKTROTEHNIKE I

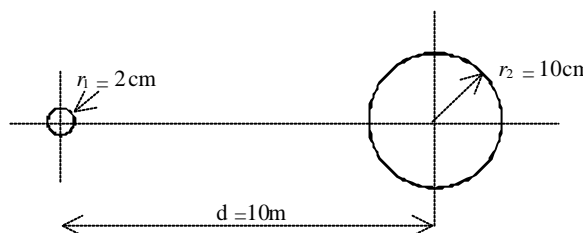
Izpit, 17. 01. 2002

1. V dielektriku s prebojno trdnostjo $E_{\text{preb.}} = 15 \text{ MV/m}$ je porazdelitev potenciala podana z enacbo $V(x, y, z) = (4x - 3y - 4) \cdot 10^6 \text{ V}$, kjer je merska enota za koordinati x in y meter. Najmanj kolikokrat moramo povecati električno poljsko jakost v tem dielektriku, da pride do preboja?

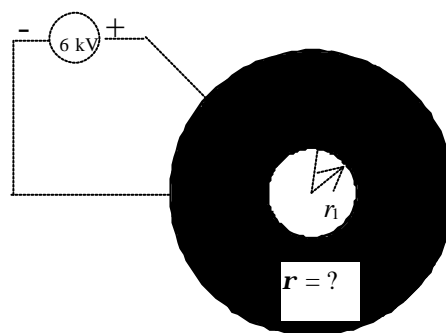
2. Kondenzator s kapacitivnostjo $C_0 = 2 \text{ nF}$ naelektrimo z napetostjo 2 V in tako naelektrnega priklopimo v nenaelektrno kondenzatorsko vezje med sponki A in B. Kolikšna bo elektrina na kondenzatorju s kapacitivnostjo 4 nF ?

3. Podan zracni dvovod je na napetosti 10 kV . Koliko energije je v elektricnem polju dvovoda v dolžini 5 km ?

4. Enožilni kabel, ki je prikljucen na napetost 6 kV , ima izgubni izolacijski tok 3 mA . Določite specifično upornost r kabljskega izolatorja! ($r_1 = 1 \text{ cm}$, $r_2 = 4 \text{ cm}$, $l = 1 \text{ km}$)

5. Pred vklopom elektricnega motorja na napetost ima njegovo navitje pri 20°C ohmsko upornost 30Ω . Po dveurni nazivni obremenitvi električni motor odklopimo od napetosti in izmerimo ohmsko upornost navitja 42Ω . Na kolikšno poprečno temperaturo se je segrelo navitje? Temperaturni kolicnik upornosti bakra je ($\alpha_{Cu} = 0.0039 \text{ K}^{-1}$)

OSNOVE ELEKTROTEHNIKE I

Rešitve izpita, 17. 01. 2002

1. $\vec{E} = -\text{grad}V = -\vec{e}_x \frac{\partial V}{\partial x} - \vec{e}_z \frac{\partial V}{\partial z} = (-\vec{e}_x 4 + \vec{e}_z 3) 10^6 \text{ V/m},$

$$E = |\vec{E}| = 10^6 \sqrt{4^2 + 3^2} = 5 \cdot 10^6 \text{ V/m},$$

$$\frac{E_{\text{pred}}}{E} = \frac{15 \cdot 10^6}{5 \cdot 10^6} = 3.$$

2. Zaporedno 4 nF in 1 nF:

$$C_{41} = \frac{4 \cdot 1}{4 + 1} = 0.8 \text{ nF}.$$

Zaporedno 2 nF in 3 nF:

$$C_{23} = \frac{2 \cdot 3}{2 + 3} = 1.2 \text{ nF}.$$

Elektrina na C_0 , $Q_0 = U \cdot C_0 = 2 \cdot 2 = 4 \text{ nC}$ se razdeli na vzporedno vezane C_{41} , C_{23} in C_0 ;

$Q_{41} = 0.8 \text{ nC}$, $Q_{23} = 1.2 \text{ nC}$ in $Q_0 = 2 \text{ nC}$.

$Q_4 = Q_{41} = 0.8 \text{ nC}$.

3. $W = CU^2/2$,

$$C = \frac{Q}{U} = \frac{q \cdot l}{V_1 - V_2},$$

$$U = V_1 - V_2 = \frac{q}{2\epsilon_0} \ln \frac{d}{r_1} - \left(\frac{q}{2\epsilon_0} \ln \frac{r_2}{d} \right) = \frac{q}{2\epsilon_0} \ln \frac{d^2}{r_1 r_2},$$

$$U = \frac{q}{\epsilon_0} \ln \frac{d}{\sqrt{r_1 r_2}}.$$

$$C = \frac{\epsilon_0 l}{\ln \frac{d}{\sqrt{r_1 r_2}}} = \frac{\epsilon_0 5 \cdot 10^3}{4 \cdot 9 \cdot 10^9 \ln(10/\sqrt{2 \cdot 10 \cdot 10^{-2}})} = 25.67 \cdot 10^{-9} \text{ F},$$

$$W = 25.67 \cdot 10^{-9} \cdot (10^4)^2 / 2 = 1.28 \text{ J}.$$

4. $R_{12} = \frac{U}{I} = \frac{6 \cdot 10^3}{3 \cdot 10^{-3}} = 2 \text{ M}\Omega$,

$$R_{12} = \frac{\epsilon_0}{2\epsilon_0 l} \ln \frac{r_2}{r_1},$$

$$r = \frac{2\epsilon_0 l \cdot R}{\ln \frac{r_2}{r_1}} = \frac{2 \cdot \epsilon_0 \cdot 10^3 \cdot 2 \cdot 10^6}{\ln \frac{4}{1}} = 9.06 \cdot 10^6 \text{ }\Omega\text{m}.$$

5. $R_J = R_0(1 + \alpha \Delta J)$,

$$\Delta J = \frac{R_J/R_0 - 1}{\alpha} = \frac{42/30 - 1}{0.0039} = 102.56 \text{ K},$$

$$\Delta J = J_1 - 20,$$

$$J_1 = \Delta J + 20 = 122.56^\circ \text{ C}.$$

